

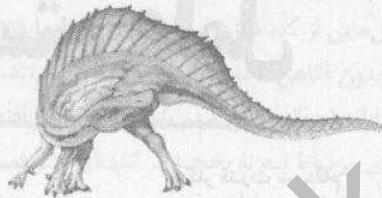

مبانی و مفاهیم

سیستم عامل

آبراهام سیلبرشاپس - پیترییر گالوین - گرگ گاگنه

ویرایش نهم

دکتر قدرت پیغمدnam

دانش بنیاد

عنوان و نام بديداور	: ميانى و مفاهيم سистем عامل آبراهام سيلبرشاتس ، [بيتر.ب. گالوين، گرگ گانيه] ; مترجم قدرت سيدنام.
مشخصات نشر	: تهران: دانش بنيان، ۱۳۹۵ .
مشخصات ظاهری	: ۹۴۴ ص.
شابک	: ۴۶۰۰۰ - ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۹۶۷۶۶ - ۶ - ۹۷۸ ریال : ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۹۶۷۶۶ - ۰ - ۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
پادداشت	: عنوان اصلی: Operating system concepts,ninth ed,2013.
موضوع	: سیستم های عامل (کامپیوتر)
موضوع	: Operating systems (Computers) :
شناسه افزوده	: گالوین، پیتر بی.
شناسه افزوده	: Galvin, Peter B.
شناسه افزوده	: گانيه، گرگ
شناسه افزوده	: Gagne, Greg
شناسه افزوده	: سپیدنام، قدرت، ۱۳۲۴ - ، مترجم
ردہ بندی کر	: ۱۳۹۵ QA76/۷۶ ک
ردہ بندی یوپی:	: ۰۰۵/۴۳
شماره ثبت: حی ملی	: ۴۳۹۷۲۲۶

مبانی و مهندسی سیستم زیستی

ترجمه	: دکتر قدرت رسالت
مدیر تولید	: رضا کرمی شاهنده
حروفچینی و صفحه آرایی	: واحد تولید انتشارات دک اسات (طاهره حقایق)
نوبت چاپ	: اول - ۱۳۹۵
تیراز	: ۲۰۰۰
قیمت	: ۴۶۰۰۰ ریال
شابک	: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۹۶۷۶۶ - ۰ - ۶

دفتر انتشارات : دفتر انتشارات ،
 تهران - خیابان انقلاب - خیابان اردبیلهشت - بین لبافی نژاد و جمهوری - ساختمان ۱۰
 تلفن: ۰۶۴۸۲۲۲۱ - ۶۶۴۸۱۰۹۶
 میدان آزادی (باغ ملی)- ابتدای خیابان فرجی - جنب مجتمع ستاره
 تلفن: ۰۳۵ - ۳۶۲۲۶۷۷۲ - ۳۶۲۲۶۷۷۱ - ۳۶۲۲۶۷۸۵ فروشگاه بزرگ

ایمیل و وبسایت : www.fadakbook.ir - fadakbook@yahoo.com

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مولفان و مصنفات مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به انتشارات دانش بنیاد می باشد. هرگونه برداشت، تکثیر، کپی برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی از انتشارات دانش بنیاد ممنوع بوده و مختلفین تحت بیکرد قانونی قرار خواهد گرفت.

معاونت حقوقی
انتشارات دانش بنیاد

پیشگفتار

سیستم‌های عامل بخش عمدہ‌ای در هر سیستم کامپیوتر است. به همین ترتیب یک دوره آموزشی درباره سیستم‌های عامل هم بخش عمدہ‌ای از هر آموزش در علوم کامپیوتر است. این زمینه دستخوش تغییر سریعی است، به طوری که اکنون در واقع در هر عرصه از زندگی روزانه - از دستگاه‌های اختصاصی در اتومبیل‌ها تا پیچیده‌ترین ابزارهای برنامه‌ریز برای دولت و شرکت‌های چند ملیتی، متداول شده است. در عین حال مفاهیم اساسی نسبتاً روشن است، و بر این اساس ما این کتاب را بنا نهاده‌ایم.

ما این کتاب را به منظور یک دوره آموزش مقدماتی درباره سیستم‌های عامل در سطح سال‌های آخر دوره‌های کارشناسی و بالاتر یا سال اول دوره‌های ارشد نوشته‌ایم. ما امیدواریم تکیسین‌ها هم آن را مفید بینا ... به سوان پیش‌نیاز، فرض می‌کنیم خواننده با ساختارهای داده پایه، سازمان کامپیوتر، و زبان‌های سطح بالا، مانند Java یا C را آشناست. عنوانی سخت‌افزاری لازم برای درک سیستم‌های عامل در فصل ۱ پوشش یافته است. در این فصل، مرواری بر ساختارهای داده بنیادی به عمل آمده که در بسیاری از سیستم‌های سامانه‌ی پیچیده است. برای مثال‌هایی از کد، ما زبان غالب C را همراه با Java به کار می‌بریم، ولی خواننده هنوز نتواند الگوریتم‌ها را بدون آگاهی کامل از این زمان‌ها، درک کند.

مفاهیم با استفاده از توصیفی ساخته شده‌اند. نتایج مهم تئوریک پوشش باقتهاند، ولی اثبات‌ها عمدتاً نادیده گرفته شده‌اند. یاد اشتباهی مربوط به تاریخچه در انتهای هر فصل حاوی اشاره‌هایی به مقالات تحقیقاتی است که برای ادامه باقتهاند و ارائه شده است، و نیز برای خواننده‌های بیشتر هم برای مراجع فراهم شده است. به جای اثبات، شکل‌ها و مثال‌ها برای پاسخ‌ها به کار رفته‌اند تا حدس بزنیم چرا انتظار داریم که نتایج حاصل درست باشند.

مفاهیم بنیادی و الگوریتم‌های پوشش یافته در این کتاب آمده. برای اس همان‌هایی است که در سیستم‌های عامل تجاری و منبع - آزاد به کار رفته‌اند. هدف ما ارائه این مفاهیم و الگوریتم‌ها به طور کلی است و به یک سیستم عامل خاص وابسته نیست. با این وجود، ما این را ایدی مثال مرتبط با رایج‌ترین و ابداعی‌ترین سیستم‌های عامل را ارائه نموده‌ایم، از جمله لینوکس، و سمن اکروسافت، اپل مکینتاش OSX و سولاریس را می‌توان نام برد. همچنین مثال‌هایی از اندروید و OS X نیز شده است که دو سیستم عامل موبایل رایج هستند.

سازمان کتاب منعکس کننده سال‌ها تدریس در سیستم‌های عامل و خط مشی‌های دوره‌ای چاپ شده ما به وسیله IEEE Computing Society Association (ACM) است. توجهی نیز به پسخورددهای مرور کنندگان متن، همراه با توضیحات و پیشنهاد دریافتی از خواننده‌گان ویرایش‌های قبلی و دانشجویان جاری و قابلی شده است.

محتوای این کتاب

کتاب در هشت بخش عمده سازمان یافته است.

- مژوو، فصل‌های ۱ و ۲ توضیح می‌دهند که سیستم عامل چیست، آنها چکار می‌کنند، و چگونه طراحی و ساخته می‌شوند. این فصل‌ها توضیح می‌دهند که ویزگی‌های یک سیستم عامل چیست، و یک سیستم عامل برای کاربر چه کاری انجام می‌دهد. ما هر دو نوع سیستم عامل PC قدیمی و سرور را پوشش داده‌ایم، همچنین سیستم عامل برای موبایل هم مورد بحث قرار گرفته است. ارائه لبیعتاً انگیزه‌دار و توصیفی است. ما در این فصل از هرگونه بحث درباره چگونگی انجام چیزها در داخل پرهیز کرده‌ایم، بنابراین، آنها برای آموختن هر خواننده‌ای در کلاس‌های پائین‌تر که بخواهند، آنند سیستم عامل چیست، مناسب‌اند، بدون آن که نیاز به ورود به جزئیات الگوریتم‌های داخلی داشته باشد.

- مدیریت شرآ، فصل‌های ۳ تا ۷ مفهوم فرآیند و همروندی را به عنوان قلب سیستم‌های عامل مدرن توصیف می‌کند. یک فرآیند واحدی از کار در یک سیستم است. چنین سیستمی کلکسیونی از فرآیندهاست که به حله نموده، در حال اجرا هستند، که بعضی از آنها فرآیندهای سیستم عامل (آنها) که کد سیستم را جراحت نموده، و به وسیله فرآیندی کاربرد (آنها) که کد کاربر را اجرا می‌نمایند. این فصل‌ها روش‌هایی را برای این‌بندی، محاوره بین فرآیندی، همزمانی یا سنتکرون کردن فرآیند، و مدیریت بن‌بست را به اسن می‌دهند. همچنین بحثی در مورد نخ‌ها و سیستم‌های چند هسته‌ای و برنامه‌نویسی موازی اور شده است.

- مدیریت حافظه، فصل‌های ۸ و ۹ مدیریت حافظه، اسطل را در زمان اجرای یک فرآیند بحث می‌نمایند. برای اصلاح به کارگیری CPU و سرعت پاس آن، کاربرانش، کامپیوتر باید چند فرآیند را در حافظه نگه دارد. چندین روش مدیریت حافظه وجود دارد که منکس کننده انواع طرق مختلف اداره حافظه است، و مؤثر واقع شدن یک الگوریتم خاص به موقعیتی دارد.

- مدیریت ذخیره‌ساز، فصل‌های ۱۰ الی ۱۳ توصیف می‌کنند که چه ذخیره کننده‌های جیبی، سیستم فایل و I/O یک سیستم کامپیوتر جدید اداره می‌شوند. سیستم فایل مکانیزمی برای ذخیره‌سازی آنلاین فراهم می‌سازد و دستیابی به داده‌ها و برنامه‌ها را میسر می‌سازد. ما الگوریتم‌های داخلی کلاسیک، و ساختارهای مدیریت ذخیره‌ساز را فراهم می‌نماییم و درکی عملی از الگوریتم‌های به کار رفته را تهیه می‌کنیم - یعنی خواص آنها، مزایا و معایب آنها را تهیه می‌نماییم. چون دستگاه‌های I/O متصل به کامپیوتر به طور گسترده در حال تغییرند، سیستم عامل باید قابلیت عملیاتی گسترده‌ای را برای برنامه‌های کاربردی داشته باشد، تا به آنها اجازه کنترل تمام جنبه‌های این دستگاه‌ها را بدهد. ما سیستم I/O را به طور عمیق مورد بحث قرار می‌دهیم و از جمله طراحی سیستم I/O، واسطه‌ها، و ساختار سیستم داخلی و عملکردشان را مسورد بررسی قرار داده‌ایم، در

بسیاری از کارها، دستگاه‌های ۰/۱ کنترلین قطعات کامپیوترند. چون آنها گلوگاه کارآیی را ارائه می‌دهند، ما موضوعات کارآیی با دستگاه‌های ۰/۱ را هم بررسی کردی‌ایم.

• حفاظت و امنیت. فصل‌های ۱۴ و ۱۵ مکانیزم‌هایی را توصیف می‌کنند که برای حفاظت و امنیت سیستم‌های کامپیوت لازم‌اند. فرآیندها در یک سیستم عامل باید از فعالیت یکدیگر حفاظت شوند، و برای فراهم کردن چنین حفاظتی، ما باید مطمئن باشیم که تنها فرآیندهایی که مسئولیت صحیحی از سیستم عامل دریافت کرده‌اند می‌توانند روی فایل‌ها، حافظه‌ها، CPU، و دیگر امکانات سیستم عمل نمایند. حفاظت مکانیزمی برای کنترل دستیابی به برنامه‌ها، فرآیندها، یا کاربران به امکانات سیستم کامپیوت است. این مکانیزم باید کنترل‌هایی که باید اعمال شوند و اداشتن‌هایی را شناسایی کند. این‌ها برای چگی اطلاعات ذخیره شده در سیستم (هم داده و هم کد) و نیز امکانات فیزیکی در سیستم امکانات (منابع) سیستم را از دستیابی افراد غیرمجاز، تخریب یا تغییر، و معرفی ناسازگاری می‌گذارند.

• عنایون پیشرفت. فصل‌های ۱۶ و ۱۷ ماشین‌های مجازی و سیستم‌های توزیع شده را مورد بحث قرار می‌دهد. فصل ۱۶ اصلی‌تر است که مروری از ماشین‌های مجازی و رابطه آنها را با سیستم‌های عامل امروزی فراهم می‌سازد. در این فصل تکنیک‌های ساختافزاری و نرم‌افزاری که مجازی سازی را ممکن می‌سازد مرور شده‌اند. فصل ۱۷ سه فصل از ویرایش قبلی را از فشرده کرده و به روزآوری کرده است. این تغییر به خاطر این است که مدرسین در زمان محدود باقیمانده دو ترم در طول ترم مطالب را به پایان برسانند و نظر دانشجویان درک خوبی از ایده درک محاسبات توزیع شده را سریع‌تر کسب کنند.

• مطالعات پژوهشی، فصل‌های ۱۸ و ۱۹ در متن، همراه با پیوست‌های (الف) و (ب) که در سایت (http://www.os.book.com) در دسترسند، جزئیات مطالعات پژوهشی سیستم‌های عامل واقعی را ارائه نموده‌اند، از جمله آنها لینوکس، ویندوز ۷، Free BSD و Mac OS X می‌باشند. پوشش لینوکس و ویندوز ۷ در سرتاسر این متن پوشش یافته است؛ با این وجود، «مالیات» پژوهشی جزئیات بیشتری دارد. نکته جالب این است که دو سیستم کاملاً متفاوت با هم مقایسه نمی‌شوند. فصل ۲۰ چند سیستم عامل مطرح دیگر را به طور خلاصه توصیف کرده است.

ویرایش نهم

در ضمن توشن ویرایش نهم تحت عنوان مفاهیم سیستم عامل، با رشد فعلی در راستای سه زمینه بنیادی که سیستم‌های عامل را تحت تأثیر قرار می‌دهند هدایت شدیم:

۱. سیستم‌های چند هسته‌ای
۲. محاسبات موبایلی
۳. مجازی‌سازی

در تأکید این عنوانین ما پوشش مناسبی را در سرتاسر این ویرایش جدید یکپارچه کردیم - و در مورد مجازی‌سازی، یک فصل جدیدی را به طور کامل نوشتیم. به علاوه ما مطالب را تقریباً با تکرار مطالب قدیمی به روز کرده‌ایم و مطالبی که دیگر جالب نیستند و یا نامناسب را حذف نموده‌ایم. همچنین تغییرات قابل توجهی در سازماندهی به وجود آمده است. مثلاً، فصل سیستم‌های بلاذرنگ را حذف کرده و در عوض در سرتاسر کتاب آن را لحاظ نموده‌ایم. ما ترتیب فصل‌ها را در مدیریت ذخیره‌سازها عوض کرده و سنکرون‌سازی فرآیند را تغییر جا داده‌ایم به طوری که در قبل از زمانبندی فرآیند ظاهر شده است. اغلب این تغییرات سازمانی بر تجربه ما مبنی است که در حین تدریس درس سیستم‌های عامل حاصل شده هاست.

د. دادمه رئوس خلاصه‌ای از تغییرات عمدۀ برای فصل‌های مختلف آمده است.

- فصل ۱، مقدمه، شامل مطالب به روز شده‌ای از چند پردازنده‌ها و سیستم‌های چند هسته‌ای است، و، بخش جدیدی در رابطه با ساختارهای کرنل داده آمده است. به علاوه، پوششی بر صفت‌های پشتیبانی فعلی شامل سیستم‌های موبایل و ابری هم لحاظ شده است. همچنین مژووی - سیتم نام، بلاذرنگ صورت گرفته است.

- فصل ۲، سسیترهای عامل، پوشش جدیدی از واسطه‌های کاربر برای دستگاه‌های موبایل فراهم می‌نماید. که از جمله آنها بحث‌های iOS، و Android بوده و پوشش توسعه‌یافته‌ای از JavaScript، که عنوان نوعی سیستم هیبرید آورده شده است.

- فصل ۳، فرآیندها، اینک شامل بسی است از چند وظیفه‌ای در سیستم‌های عامل موبایل است که پشتیبانی ای برای مدار چند فرآیندی در مرورگر وب Google's Chrome، و

فرآیندهای zombie و orphan در XAML فراهم ساخته است.

- فصل ۴، نخ، پوشش گسترش یافته‌ای از مردمی‌سازی، و قانون Amdahl Apple's Grand Central，OpenMP، و OpenCL، یک بخش جدید در مورد نخ خصمنی شامل Dispatheh نیز اضافه شده است.

- فصل ۵، همزمان‌سازی (سنکرون‌سازی) فرآیند (قبلاً فصل ۷) یک بخش جدیدی در مورد قفل‌های Mutex و نیز پوششی بر همزمان‌سازی با استفاده از CGS لینوکس و عملیاتی اضافه شده است.

- فصل ۶، زمانبندی CPU (قبلاً فصل ۵)، حاوی پوشش جدیدی از زمانبندی CGS لینوکس و زمانبندی مد - کاربر ویندوز می‌باشد. پوشش الگوریتم‌های زمانبندی بلاذرنگ نیز در این فصل ادغام شده است.

- فصل ۷، بنیست‌ها، تغییر عمدۀ نداشته است.

- فصل ۸، حافظه اصلی، شامل پوشش جدیدی از معاوضه (تعویض) در سیستم‌های موبایل و معماری‌های Intel 32 و 64 بیتی می‌باشد.

- فصل ۹، حافظه مجازی، مدیریت حافظه کرنل برای لحاظ حافظه SLUB و Linux.

- فصل ۱۰ ، ساختار ذخیره‌سازی جیبی، (قبل‌اً فصل ۱۲)، پوششی بر دیسک‌های حالت جامد می‌افزاید.
- فصل ۱۱ ، واسط سیستم فایل (قبل‌اً فصل ۱۰) با اطلاعاتی درباره تکنولوژی‌های جاری به روز شده است.
- فصل ۱۲ ، پیاده‌سازی سیستم فایل (قبل‌اً فصل ۱۱)، با پوششی بر تکنولوژی‌های جاری به روز شده است.
- فصل ۱۳ ، I/O ، تکنولوژی‌ها تعداد کارآئی‌ها را به روز می‌کند، پوشش همزمان / غیرهمزمان را گسترش داده و I/O بلوکی و غیربلوکی را پوشش داده و یک بخش درباره I/O اضافه شده است.
- فصل ۱۴ ، حفاظت، تغییر عمدہ‌ای نکرده است.
- فصل ۱۵ ، امنیت، یک بخش رمزگاری اصلاح شده با نشانه‌های جدید و یک توضیح اصلاح شده از روش‌های ریکارڈ و کاربرد آن است. فصل شامل پوشش جدیدی از امنیت ویندوز ۷ است.
- فصل ۱۶ ، ماشین‌های سجاق، فصل جدیدی است که مروری بر مجازی‌سازی و چگونگی ارتباط آن با سیستم‌های آن-لاین می‌پاشد.
- فصل ۱۷ ، سیستم‌های توزیع‌شده، یک فصل جدید است که گزینه‌های از مطالب در فصل‌های ۱۶ ، ۱۷ و ۱۸ را ترکیب و معرفی و می‌داند.
- فصل ۱۸ ، سیستم Linux (قبل‌اً فصل ۱)، به روزآوری شده تا کرنل ۳.2 Linux را پوشش دهد.
- فصل ۱۹ ، ویندوز ۷، فصل جدیدی است که یک *Utility* از ویندوز ۷ را ارائه می‌دهد.
- فصل ۲۰ ، سیستم‌های عامل تأثیرگذار^۱ (قبل‌اً فصل ۲۳) تغییر جزئی نیافرته است.

محیط‌های برنامه‌نویسی

این کتاب از چند مثال نمونه از سیستم‌های عامل بلادرنگ برای تشریح مفاهیم اسکن سیستم عامل استفاده می‌کند. توجه خاصی به لینوکس و ویندوز مکروسافت شده، ولی ما به انواع یونیکس (شامل سولاریس، Mac OS X و BSD نیز اشاره کردایم.

کتاب، چند برنامه هم که در C و Java نوشته شده‌اند را هم فراهم کرده است. این برنامه‌ها برای اجرا در محیط‌های برنامه‌نویسی زیر اجرا خواهند شد:

- **POSIX . Portable Operating System Interface** (که به معنی Posix می‌پاشد) مجموعه‌ای از استانداردهای است که ابتدا برای سیستم‌های عامل مبتنی بر UNIX پیاده‌سازی

شد. گرچه سیستم‌های ویندوز می‌توانند برنامه‌های POSIX معینی را اجرا کنند، پوشش ما از posix بر سیستم‌های UNIX و Linux تمرکز دارد. سیستم‌های موافق – POSIX باید هسته POSIX استاندارد را پیاده‌سازی کنند. (POSIX.1): لینوکس، سولاریس، و Mac OSX مثال‌هایی از سیستم‌های موافق – posix اند. همچنین posix چندین توسعه را برای استانداردها تعریف می‌کند، از جمله توسعه‌های بلاذرنگ (POSIX1.b)، و یک توسعه برای کتابخانه از نخ‌ها (POSIX1.c)، که بیشتر به نام Pthread معروف است) تعریف شده‌اند. ما چندین مثال برنامه‌نویسی را که در C نوشته شده و API مبتنی بر POSIX و Pthreads و توسعه برای برنامه‌نویسی بلاذرنگ را شرح می‌دهند، تهیه نموده‌ایم، این برنامه‌های نمونه روی سیستم‌های لینوکس 2.6 و 3.2 Mac OSX107 و سولاریس 10 با استفاده از کامپایلر gcc 4.0 تست شده‌اند.

Java API زبان برنامه‌نویسی است که به طور گسترده به کار رفته همراه با یک JVM پشتیبانی می‌کند. زبان درونی برای پشتیبانی در ایجاد و مدیریت نخ است. برنامه‌های جاوا روی هر سیستم، علی‌که ماشین مجازی (JVM) را پشتیبانی کنند، اجرا می‌گردند. ما انواع سیستم‌عامل و مفایل شبکه با برنامه‌های Java را که با JVM 1.6 تست شده شرح خواهیم داد.

Windows API برنا نوبی اصلی برای سیستم‌های ویندوز، است، که مجموعه جامعی را بوب برای مدیریت فرآیند، نخ‌ها، حافظه و دستگاه‌های جانبی فراهم می‌سازند. ما چند برنامه را که این API تشریح می‌کند، تهیه کرده‌ایم، برنامه‌ها روی سیستم‌های در حال اجرای ویندوز XP و 7 تست شده‌اند.

ما این سه محیط برنامه‌نویسی را به این دلیل اختیار نماییم زیرا معتقدیم آنها به بهترین وجه مدل‌های سیستم عامل رایج – یعنی ویندوز و یونیکس / لینوکس – با محیط Java که به طور گسترده به کار می‌رود، نشان می‌دهد. اغلب برنامه‌های نمونه در C نوشته شده‌اند، ما انتظار داریم که خواندن‌گان با این زبان آشنا باشند. خواندن‌گانی که با هر دو زبان C و Java باشند، بسادگی با اغلب برنامه‌های تهیه شده در این کتاب را بفهمند.

در بعضی از مثال‌ها – مانند ایجاد نخ – ما یک مفهوم خاص را شرح می‌دهیم که هر سه محیط را به کار می‌برد، و به خواننده اجازه می‌دهد تا بر سه کتابخانه متفاوت که به وظیفه یکسانی اشاره دارند، تمرکز کند. در دیگر جوامع، ما ممکن است فقط یکی API ها را برای نمایش یک مفهوم به کار ببریم. مثلاً ما حافظه مشترک را فقط با POSIX API شرح می‌دهیم؛ برنامه‌نویسی سوکت در Java API TP/IP با توصیف شده است.

ماشین مجازی لینوکس

برای کمک به دانشجویان در کسب درک بهتر از سیستم لینوکس، ما یک ماشین مجازی لینوکس را تهیه کرده‌ایم که شامل کد منبع لینوکس بوده و برای دانلود از سایت وب پشتیبان این کتاب (http://www.os.book.com) قابل دستیابی است همچنین این ماشین مجازی شامل یک محیط گسترش gcc همراه با کامپایلر و انکدر است. اغلب تمرين‌های برنامه‌نویسی در این کتاب می‌توانند در این ماشین مجازی تکمیل شوند، به جز تمرين‌هایی که Java یا ویندوز API لازم دارند. همچنین ما سه تمرين برنامه‌نویسی که کرنل لینوکس را از طریق مدول‌های کرنل اصلاح می‌کنند، فراهم نموده‌اند.

۱. افزون یک مدول کرنل پایه به کرنل لینوکس.
۲. افزون یک ام‌دل کرنل که از انواع ساختارهای داده کرنل استفاده می‌نماید.
۳. افزون یک مدول کرنل که روی وظایف در یک سیستم لینوکس در حال اجرا تکرار می‌کند. به تدریج توجه ما به افرانین این ای مدول کرنل اضافی در سایت وب پشتیبانی جلب خواهد شد.

سایت وب پشتیبانی

وقتی که شما سایت وب پشتیبان این کتاب ویزیت می‌کنید (http://www.os.book.com) می‌توانید امکانات زیر را دانلود نمائید.

- ماشین مجازی لینوکس
- کد سورس C و Java
- اسلامیدهای نمونه
- مجموعه اسلامیدهای پاورپوینت
- مجموعه شکل‌ها و توضیحات
- مطالعات پژوهشی FreeBSD و Mach .
- راهنمای مطالعه برای دانشجویان
- اصلاحات

یادداشت‌هایی برای مدرسین

برای این کتاب در سایت وب، ما چند نمونه از کارها با روش‌های مختلف، را برای استفاده از کتاب در هر دو سطح درسی مقدماتی و پیشرفته فراهم نموده‌ایم. به عنوان یک قانون کلی، ما مدرسین را به پیشروی متوالی فصل‌ها تشویق می‌کنیم، زیرا این استراتژی مناسب‌ترین روش مطالعه سیستم‌های عامل را فراهم می‌کند. با این وجود، با استفاده از این هجاء، یک مدرس می‌تواند ترتیب متفاوتی از فصل‌ها یا زیر

بخش‌های یک فصل را برگزیند

در این ویرایش ما بیش از شصت تکلیف جدید را اضافه کرده‌ایم و بیش از بیست مسئله برنامه‌نویسی و پروژه را افزوده‌ایم. اغلب تمرین‌های برنامه‌نویسی شامل فرآیندها، نخ‌ها و سنکرون‌سازی فرآیند، و مدیریت حافظه است. بعضی مربوط به افزودن مدول‌های کرنل به سیستم لینوکس است که نیازمند استفاده از ماشین مجازی لینوکس، یا هر توزیع لینوکس دیگری است که این کتاب را همراهی می‌کند.

حل تمرینات نوشته شده و تکلیف‌های برنامه‌نویسی برای مدرسینی در دسترس آند که این کتاب را برای کلاس سیستم عامل خود برگزیده‌اند. برای به دست آوردن این بخش‌های کمکی با فروشندۀ یا نیز [John Wiley & Sons](http://www.wiley.com/college) تماس بگیرید. ش. ارزوی موفقیت در مطالعه سیستم‌های عامل را داریم.

یادداشت . . . ای دانشجویان

ما شما را برای انتقاد از من، تمرین‌های عملی که در آخر هر فصل می‌آید ترغیب می‌نمائیم، راه حل‌ها برای دانلود از سایت و ... خواهیم داشت. برای دانلود قابل برداشتن <http://www.os-book.com> همچنین شما را برای خواندن راهنمای مطالعه که هم‌اکنون ایک از دانشجویان تهیه شده تشویق می‌نمائیم. بالاخره برای دانشجویانی که با سیستم‌های UNIX آشنا نیستند، پیشنهاد می‌کنیم شما ماشین مجازی لینوکس را که ما در سایت وب گذاشته‌ایم دانلود نمایید. این کار نه فقط یک تجربه جدید را برای شما به ارمغان می‌آورد بلکه طبیعت منبع باز (آزاد) لینوکس را، شما اجازه می‌دهد تا جزئیات داخلی این سیستم عامل مطرح را بررسی کنید.

تماس با ما

ما تلاش بسیاری در راستای حذف غلط‌های حروفچینی و باگ‌ها از این بروزهای نوده‌ایم. اما در نسخه‌های جدید نرم‌افزار مطمئناً این باگ‌ها باقی می‌مانند. لیستی از اصلاحات که در سایت وب کتاب قابل دسترسی است ارائه شده است. ما قطعاً خوشحال خواهیم شد اگر ما را از وجود هر غلط املایی یا موضوعی در مورد کتاب و یا جا افتادگی در لیست جاری را به آدرس پشت جلد مطلع نمائید.

فهرست مطالب

پخش ۱ مرور ۱

مقدمه	۱.۱	مدیریت حافظه	۲۶
سیستم‌های عامل چهار (انجمند)	۲.۱	مدیریت ذخیره‌سازی	۲۷
۴ می‌دهند	۳.۱	مدیریت سیستم فایل	۲۷
۴ دیدگاه کاربر (USER VIEW)	۴.۱	مدیریت ذخیره‌ساز حجمیم	۲۸
۵ دیدگاه سیستمی (SYSTEM VIEW)	۴.۲	کش کردن	۲۹
۵ تعریف سیستم‌های عامل	۴.۳	سیستم‌های ورودی خروجی (I/O)	۳۰
۶ سازمان سیستم کامپیوتر	۴.۴	حافظت و امنیت	۳۱
۷ عملکرد سیستم کامپیوتر	۴.۵	۷- ختارت داده کرنل	۳۲
۷ ساختار ذخیره‌ساز	۴.۶	۷- ساختارها و صفات‌ها	۳۲
۸ ساختار I/O	۴.۷	۷- درخت‌ها	۳۳
۹ معناری سیستم کامپیوتر	۴.۸	۷- توابع هشت‌بیان‌ها	۳۴
۱۰ ساختار ذخیره‌ساز	۴.۹	۷- بیت‌مب	۳۵
۱۱ سیستم‌های تک پردازنده‌ای	۴.۱۰	۸- محیط‌های محاسبه‌ای	۳۶
۱۱ سیستم‌های چند پردازنده‌ای	۴.۱۱	۸- محاسبه‌ستی	۳۶
۱۲ سیستم‌های کلاستری	۴.۱۲	۸- عملیات متحرک (موبایل)	۳۷
۱۲ ساختار سیستم عامل	۴.۱۳	۸- سیستم‌های توزیع شده	۳۸
۱۳ عملیات سیستم عامل	۴.۱۴	۸- عملیات سرور- کلاینت	۳۹
۱۴ عملیات دو حالت و چند حالت	۴.۱۵	۸- عملیات نظیر به نظیر (همتابه همتا)	۴۰
۱۵ تایمیر	۴.۱۶	۹- مجازی‌سازی	۴۱
۱۵ مدیریت فرآیند	۴.۱۷	۹- عملیات ابری	۴۲

۸.۱۱.۱ سیستم‌های اختصاصی بلاذرنگ	۴۴	طراحی و پیاده‌سازی سیستم	۶.۲
۱۲.۱ سیستم‌های عامل رایگان (متن باز)	۴۵	عامل ۷۷	۶.۲
۱.۱۲.۱ تاریخچه	۴۶	اهداف طراحی ۷۷	۱.۶.۲
۲.۱۲.۱ لینوکس	۴۶	راهکارها و سیاست‌ها ۷۷	۲.۶.۲
۳.۱۲.۱ بیونیکس BSD	۴۷	پیاده‌سازی ۷۸	۳.۶.۲
۴.۱۲.۱ سولاریس	۴۸	ساختمان سیستم عامل ۷۹	۷.۲
۵.۱۲.۱ سیستم‌های رایگان به عنوان ابزارهای آنوزده	۴۸	ساختمان ساده ۸۰	۱.۷.۲
۱۳.۱ خلاصه	۴۸	روش لایه‌ای ۸۱	۲.۷.۲
۵۱ تمرین‌ها		ریزکرنل ۸۳	۳.۷.۲
۵۴ مراجع		مدول‌ها ۸۴	۴.۷.۲
		سیستم‌های هیبرید ۸۵	۵.۷.۲
		اشکال‌زدایی سیستم عامل ۸۷	۸.۲
		تحلیل خرابی ۸۷	۱.۸.۲
		تنظیم کارایی ۸۷	۲.۸.۲
		DTRACE ۸۹	۳.۸.۲
		تولید سیستم عامل ۹۳	۹.۲
		بوت (راه‌اندازی) سیستم ۹۴	۱۰.۲
		خلاصه ۹۵	۱۱.۲
		ترمیناتور ۹۶	۱۰.۲
		مراجع ۱۰۲	
		بخش ۲ فرآیند ۱۰۵	
		فرآیندها ۱۰۷	
		مفهوم فرآیند ۱۰۷	۱.۳
		فرآیند ۱۰۸	۱.۱.۳
		حالت فرآیند ۱۰۹	۲.۱.۳
		بلوک کنترل فرآیند ۱۱۰	۳.۱.۳
		نخ‌ها ۱۱۱	۴.۱.۳
		زمان‌بندی فرآیند ۱۱۲	۲.۳
		۱.۲ سرویس‌های سیستم عامل	۵۷
		۲.۲ واسطه کاربر سیستم عامل	۶۰
		۱.۲.۲ مفسرها فرمان	۶۰
		۲.۲.۲ واسطه‌های گرافیکی کاربر	۶۱
		۳.۲.۲ انتخاب واسطه	۶۲
		۴.۲ فراخوان‌های سیستم (SYSTEM CALLS)	۶۸
		۱.۴.۲ کنترل فرآیند ۶۹	۶۹
		۲.۴.۲ مدیریت فایل ۷۲	۷۲
		۳.۴.۲ مدیریت دستگاه ۷۳	۷۳
		۴.۴.۲ نگهداری اطلاعات ۷۳	۷۳
		۲.۴.۵ ارتباطات ۷۴	۷۴
		۶.۴.۲ حفاظت ۷۵	۷۵
		۵.۲ برنامه‌های سیستمی ۷۵	۷۵

صفهای زمان بندی	۱۱۲	۱.۲.۳
زمان بندی ها	۱۱۴	۲.۲.۳
تغییض متن	۱۱۵	۲.۲.۳
عملیات در فرآیندها	۱۱۷	۳.۰.۳
ایجاد فرآیند	۱۱۷	۱.۳.۳
پایان فرآیند	۱۲۱	۲.۴.۳
ارتباطات بین فرآیندها	۱۲۲	۴.۰.۳
سیستم ها، حافظه مشترک	۱۲۵	۱.۴.۳
سیستم های مادله پیام	۱۲۷	۲.۴.۳
مثال های از سیستم های IPC	۱۳۰	۵.۰.۳
مثال حافظه ششک در PC	۱۳۰	۱.۰.۳
مثال: MACII	۱۳	۲.۰.۳
مثال: ویندوز	۱۳۴	۳.۰.۳
ارتباط در سیستم های کم بیت		۶.۰.۳
سرور	۱۳۵	
سوکت ها	۱۳۶	۱.۰.۳
فراخوانی های رویه راه دور	۱۳۸	۲.۰.۳
لوله ها	۱۴۱	۲.۰.۳
خلاصه	۱۴۶	۷.۰.۳
تمرین ها	۱۴۸	
نخ ها	۱۵۹	
مرور	۱۵۹	۱.۰.۴
انگیزه وجود نخ ها	۱۵۹	۱.۱.۴
هزایای برنامه نویسی چند نخی	۱۶۱	۲.۱.۴
برنامه نویسی چند هسته ای	۱۶۲	۲.۰.۴
چالش های برنامه نویسی	۱۶۳	۱.۰.۴
انواع موازی سازی	۱۶۴	۲.۰.۴
مدل های چند نخی	۱۶۵	۳.۰.۴
مدل چند- به- یک	۱۶۵	۱.۰.۴
مدل یک به یک	۱۶۶	۲.۰.۴
مدل چند- به- چند	۱۶۶	۳.۰.۴
کتابخانه های نخ	۱۶۷	۴.۰.۴
PTHREADS	۱۶۸	۱.۰.۴
نخ های ویندوز	۱۷۰	۲.۰.۴
نخ های جاوا	۱۷۲	۳.۰.۴
نخ سازی ضمنی	۱۷۳	۵.۰.۴
مخزن نخ ها	۱۷۵	۱.۰.۴
OPENMP	۱۷۵	۲.۰.۴
GRAND CENTRAL	۱۷۶	۳.۰.۴
DISPATCH	۱۷۸	
روش های دیگر	۱۷۹	۴.۰.۴
نکات مربوط به نخ سازی	۱۷۹	۶.۰.۴
فراخوان های سیستم (FORK و EXEC)	۱۷۹	۱.۰.۴
اداره کردن سیگنال	۱۷۹	۱.۰.۴
لغونخ	۱۸۱	۳.۰.۱
ذخیره محلی نخ	۱۸۲	۴.۰.۴
نخ سازی زمان بند	۱۸۳	۶.۰.۴
مثال دیگر از سیستم عامل	۱۸۴	۷.۰.۴
نخ دس ور- وو	۱۸۴	۱.۰.۴
نخ های بیوکس	۱۸۵	۲.۰.۴
خلاصه	۱۸۶	۸.۰.۴
تمرین ها	۱۸۷	
مراجع	۱۹۶	
همگام سازی فرآیند	۱۹۹	
زمینه	۱۹۹	۱.۰.۵
مسئله بخش- حیاتی	۲۰۱	۲.۰.۵
راه حل پیترسون	۲۰۳	۳.۰.۵

۲۵۱ زمانبندی CPU

۲۵۱ مفاهیم اصلی	۱.۶
۲۵۲ چرخه اتفجار CPU-I/O	۱.۱.۶
۲۵۲ زمانبندی CPU	۲.۱.۶
۲۵۳ زمانبندی قبصه‌ای (پیش‌دستانه)	۳.۱.۶
۲۵۴ توزیع گر	۴.۱.۶
۲۵۵ معیارهای زمانبندی	۴.۶
۲۵۶ الگوریتم‌های زمانبندی	۴.۶
۲۵۷ زمانبندی ورود-اول، سرویس اول	۱.۳.۶
۲۵۷ زمانبندی کوتاه‌ترین کار-اول	۲.۳.۶
۲۶۰ زمانبندی با اولویت	۳.۳.۶
۲۶۱ زمانبندی نوبت گردشی	۴.۳.۶
۲۶۴ زمانبندی صفت چند سطحی	۵.۳.۶
۲۶۵ زمانبندی صفت چند سطحی پس‌خوردی (فیدبک)	۶.۳.۶
۲۶۶ زمانبندی نخ	۴.۶
۲۶۶ زمینه رقابت	۱۴.۶
۲۶۷ ZTHREAD	۲۱.۶
۲۶۷ زمانبندی چند پردازنده‌ای	۵.۶
۲۶۸ روش در زمانبندی چند پردازنده‌ای	۱.۵.۶
۲۶۹ واپسگیری به زمانه‌زدنده	۲.۵.۶
۲۷۰ روش سایی زمانه‌زدنده‌ای	۳.۵.۶
۲۷۱ پردازنده‌های چند هسته‌ای	۴.۵.۶
۲۷۲ زمانبندی CPU بلادرنگ	۶.۶
۲۷۳ حداقل کردن تأخیر	۱۶.۶
۲۷۵ زمانبندی مبتنی بر اولویت	۲۶.۶
۲۷۶ زمانبندی یک‌نواخت-سریع	۳۶.۶
۲۷۸ زمانبندی مهلت زودتر-اول	۴۶.۶
۲۷۹ زمانبندی اشتراک نسبی	۵۶.۶
۲۷۹ زمانبندی بلادرنگ POSIX	۶۶.۶

۲۰۴ سخت‌افزار همگام‌سازی

۴.۵ قفل‌های انحصاری	۵.۵
۴.۵ سمافورها	۶.۵
۴.۵ کاربرد سمافور	۱۶.۵
۴.۵ پیاده‌سازی سمافور	۲۶.۵
۴.۵ بن‌بست‌ها و گرسنگی	۳۶.۵
۴.۵ معکوس کردن اولویت	۴۶.۵
۷.۵ مدل کلاسیک همگامی	۷.۵
۷.۵ مس، بافر محدود	۱۷.۵
۷.۵ مسئله خواندن، نویسنده	۲۷.۵
۷.۵ مسئله توزیع فیلستان	۳۷.۵
۸.۵ ناظرها	۸.۵
۸.۵ کاربرد ناظرها (MO, TRRS)	۱۸.۵
۸.۵ راه حل مسئله تعذیه فیلسوجان با استفاده از از ناظرها	۲۸.۵
۸.۵ پیاده‌سازی یک ناظر با استفاده از سمافورها	۳۸.۵
۹.۵ از سرگیری فرآیندها در ناظر	۴۸.۵
۹.۵ مثال‌هایی از همگام‌سازی	۹.۵
۹.۵ همگامی در ویندوز	۱۹.۵
۹.۵ همگامی در لینوکس	۲۹.۵
۹.۵ همگامی در سولاریس	۳۹.۵
۹.۵ همگامی PTHREADS	۴۹.۵
۱۰.۵ روش‌های دیگر	۱۰.۵
۱۰.۵ حافظه تراکنش	۱۱۰.۵
۱۰.۵ OPEN MP	۲۱۰.۵
۱۰.۵ زبان‌های برنامه‌نویسی عملیاتی	۳۱۰.۵
۱۱.۵ خلاصه	۲۳۵
۱۱.۵ تمرین‌ها	۲۳۵
۱۱.۵ مراجع	۲۴۹

چند نمونه از یک نوع منبع	۳۲۳	مثال هایی از سیستم های عامل	۲۸۱	۷.۶
کاربرد الگوریتم تشخیص	۳۲۵	مثال زمانبندی لینوکس	۲۸۱	۱.۷.۶
خروج از حالت بن بست	۳۲۵	مثال زمانبندی ویندوز	۲۸۲	۲.۷.۶
خاتمه فرآیند	۳۲۵	مثال زمانبندی سولاریس	۲۸۶	۳.۷.۶
قبضه منبع	۳۲۶	از زیبایی الگوریتم	۲۸۹	۸.۶
خلاصه	۳۲۷	مدل سازی قطعی	۲۹۰	۱.۸.۶
تمرین ها	۳۲۷	مدل های صفت بندی	۲۹۰	۲.۸.۶
مراجع	۳۳۴	شبیه سازی	۲۹۱	۳.۸.۶
		پیاده سازی	۲۹۲	۴.۸.۶
		خلاصه	۲۹۳	۹.۶
بخش ۳ مدیریت حافظه	۳۳۵	تمرین ها	۲۹۴	
		مراجع	۳۰۰	

حافظه اصلی ۳۳۷

زمینه	۱.۸	بن بست ها	۱۰.۸	
ساخت افزار پایه	۱.۱.۸	مدل سیستم	۳۰۵	۱.۷
مرتبط سازی آدرس	۱.۱	مشخصه های بن بست	۳۰۷	۲.۷
فضای آدرس منطقی در برابر فیزیکی	۳.۱.۰	شرایط ضروری	۳۰۸	۱.۲.۷
با کردن دینامیکی	۴.۱.۱	گراف تخصیص منبع	۳۰۹	۲.۲.۷
و نهضت دینامیکی و کتابخانه های	۵.۱.۸	روش های اداره کردن بن بست	۳۱۱	۳.۷
مشترک	۵.۶.۳	پیشگیری از بن بست	۳۱۲	۴.۷
مباده	۶.۸	انحصار مقابل	۳۱۲	۱.۴.۷
مبادله استاندارد	۱.۲.۸	نگهداری و انتظار	۳۱۳	۲.۴.۷
مبادله بر روی سیستم ایدی سرک	۲.۲.۸	بدون قیصه کردن	۳۱۳	۲.۴.۷
تخصیص حافظه همچوار	۳۴۷	انتظار چرخشی	۳۱۴	۴.۴.۷
حافظت حافظه	۱.۳.۸	اجتناب از بن بست	۳۱۶	۵.۷
تخصیص حافظه	۲.۳.۸	حالات امن	۳۱۷	۱.۵.۷
چند تکه شدن	۳.۳.۸	الگوریتم گراف تخصیص - منبع	۳۱۸	۲.۵.۷
قطعه بندی	۴.۸	الگوریتم با انکدار	۳۱۹	۳.۵.۷
روش پایه	۱.۴.۸	تخصیص بن بست	۳۲۲	۶.۷
ساخت افزار قطعه بندی	۲.۴.۸	حالات تک نمونه از هر نوع منبع	۳۲۳	۱.۶.۷
صفحه بندی	۵.۸			

جایگزینی صفحه مبتنی بر شمارش	۴۰۷	روش پایه	۱.۵.۸
الگوریتم‌های بافر کردن صفحه	۴۰۸	پشتیبانی سخت‌افزاری	۲.۵.۸
کاربردها و جایگزینی صفحه	۴۰۸	حافظت	۳.۵.۸
تخصیص فریم‌ها	۴۰۹	صفحات مشترک	۴.۵.۸
حداقل تعداد فریم‌ها	۴۰۹	ساختار جدول صفحه	۶.۸
الگوریتم‌های تخصیص	۴۱۰	صفحه‌بندی سلسله مراتبی	۱۶.۸
تخصیص سراسری در برابر محاسبه	۴۱۱	جنداول صفحه درهم شده	۲۶.۸
دستیابی غیربکتواخت به حافظه	۴۱۲	جدول صفحه معکوس شده	۳۶.۸
(NUMA)		ORACLE SPARC SOLARIS	۴۶.۸
کوییدگی	۴۱۳	مال معماد ۳۲ بیت و ۶۴ بیتی	۷.۸
علت کوییدگی	۴۱۳	ایتل	۳۷
مدل مجموعه-کاری	۴۱۵	معماری IA-32	۱.۷.۸
فرکانس خطای صفحه	۴۱۷	X86-64	۲.۷.۸
نتیجه‌گیری	۴۱۷	مثال معماری RM	۸.۸
فایل‌های نگاشت در حافظه	۴۱۸	خلاصه	۹.۸
mekanizm اصلی	۴۱۸		
حافظه مشترک در API ویندوز	۴۲۰	تمرین‌ها	۳۷۷
I/O نگاشت به حافظه	۴۲۰	مراجع	۳۸۲
تخصیص حافظه کرنل	۴۲۳		
نظام رفاقتی	۴۲۳		
خطای سر ورقی	۴۲۴		
سایر ملاقات	۴۲۶		
پیش‌صفحه‌بندی	۴۲۶		
سایز صفحه	۴۲۷		
حافظه قابل دسترسی از TLB	۴۲۸		
جدوال صفحه معکوس شده	۴۲۹		
ساختار برنامه	۴۳۰		
میان قلی I/O و قفل صفحه	۴۳۱		
مثال‌هایی از سیستم عامل	۴۳۲		
ویندوز	۴۳۲		
سولاریس	۴۳۱		

حافظه مجازی

زمینه	۳۸۵	۱.۹
صفحه‌بندی درخواستی	۳۸۸	۲.۹
مفهوم اساسی	۳۸۹	۱۲.۹
کارایی صفحه‌بندی درخواستی	۳۹۳	۲۲.۹
کپی در نوشتن	۳۹۵	۳.۹
جایگزینی صفحه	۳۹۷	۴.۹
جایگزینی صفحه پایه	۳۹۸	۱۴.۹
FIFO	۴.۱	۲۴.۹
جایگزینی صفحه بهینه	۴.۲	۳۴.۹
LRU	۴.۳	۴۴.۹
LRU تقریبی	۴.۵	۵۴.۹

۱۱.۹	خلاصه خلاصه	۴۳۵
تمرين‌ها		۴۳۶
مراجع		۴۴۷
بخش ۴ مدیریت ذخیره‌سازی		۴۵۱
	ساختار ذخیره‌ساز	
۱.۱۰	مروری بر ساختار ذخیره‌ساز	
۱.۱۰	انبوه	۴۵۲
۱.۱۱.۱۰	دیسک‌های مغناطیسی	۴۳
۲.۱.۱۰	دیسک‌های حالت جامد	۴۸۲
۳.۱.۱۰	نووارهای مغناطیسی	۴۵۶
۲.۱۰	ساختار دیسک	۴۵۶
۳.۱۰	پیوست دیسک	۴۵۷
۱.۳.۱۰	ذخیره‌ساز پیوست میزبان	۴۵۷
۲.۳.۱۰	ذخیره‌ساز پیوست شبکه	۴۵۸
۳.۳.۱۰	شبکه تاچیه ذخیره‌سازی	۴۵۸
۴.۱۰	زمانبندی دیسک	۴۵۹
۱.۴.۱۰	زمانبندی FCFS	۴۶۰
۲.۴.۱۰	زمانبندی SSTF	۴۶۰
۳.۴.۱۰	زمانبندی پیمایش (SCAN)	۴۶۱
۴.۴.۱۰	زمانبندی پیمایش حلقوی (C-SCAN)	۴۶۲
۵.۴.۱۰	زمانبندی LOOK	۴۶۳
۶.۴.۱۰	گرینش یک الگوریتم زمانبندی دیسک	۴۶۳
۵.۱۰	مدیریت دیسک	۴۶۴
۱.۵.۱۰	فرمت کردن دیسک	۴۶۴
۲.۵.۱۰	بلوک بوت	۴۶۵
۳.۵.۱۰	بلوک‌های خراب	۴۶۶
واسط سیستم فایل		۴۸۹
۱.۱۱	نهوه فایل	۴۸۹
۱.۱۱.۱۱	صفات فایل	۴۹۰
۲.۱.۱۱	عملیات فایل	۴۹۲
۳.۱.۱۱	انواع فایل	۴۹۶
۴.۱.۱۱	ساختار فایل	۴۹۷
۵.۱.۱۱	ساختار داخلی فایل	۴۹۸
۲.۱۱	روش‌های دستیابی	۴۹۹
۱.۲.۱۱	دستیابی ترتیبی	۴۹۹
۲.۲.۱۱	دستیابی مستقیم	۵۰۰
۳.۲.۱۱	دیگر روش‌های دستیابی	۵۰۱
۳.۱۱	دایرکتوری و ساختار دیسک	۵۰۲
۱.۳.۱۱	ساختار ذخیره‌ساز	۵۰۳
۲.۳.۱۱	مروری بر دایرکتوری	۵۰۴
۶.۱۰	مدیریت فضای مبادله	۴۶۹
۱.۶.۱۰	کاربرد فضای مبادله	۴۶۹
۲.۶.۱۰	مکان فضای مبادله	۴۶۹
۳.۶.۱۰	مدیریت فضای مبادله: مثال	۴۶۹
۷.۱۰	ساختار RAID	۴۷۰
۱.۷.۱۰	اصلاح قابلیت اعتماد با افزودگی	۴۷۱
۲.۷.۱۰	بهبود عملکرد با موازی‌سازی	۴۷۲
۳.۷.۱۰	سطوح RAID	۴۷۲
۴.۷.۱۰	انتخاب یک سطح RAID	۴۷۷
۵.۷.۱۰	بسط RAID	۴۷۸
۶.۷.۱۰	مشکلات همراه RAID	۴۷۸
۸.۱۰	پیاده‌سازی ذخیره‌ساز پایدار	۴۸۱
۹.۱۰	خلاصه	۴۸۱
۱۰	تمرين‌ها	۴۸۲
۱۱	مراجع	۴۸۷

۵۷۵	I/O سیستم‌های	
۵۷۵	مرور	۱.۱۳
۵۷۶	سخت‌افزار I/O	۲.۱۳
۵۴۲	تخصیص پیوندی	۲.۴.۱۲
۵۴۵	تخصیص اندیس‌دار	۳.۴.۱۲
۵۴۷	کارآیی	۴.۴.۱۲
۵۴۸	مدیریت فضای آزاد	۵.۱۲
۵۴۸	بردار بینتی	۱.۵.۱۲
۵۴۹	لیست پیوندی	۲.۵.۱۲
۵۵۰	گروه‌بندی	۳.۵.۱۲
۵۵۰	شمارش	۴.۵.۱۲
۵۵۰	نگاشت‌های فضا	۵.۵.۱۲
۵۵۱	کارآمدی و کارآیی	۶.۱۲
۵۵۱	کارآمدی	۱.۶.۱۲
۵۵۲	کارآیی	۲.۶.۱۲
۵۵۵	ترمیم	۷.۱۲
۵۵۶	چک کردن سازگاری	۱.۷.۱۲
۵۵۶	سیستم فایل‌ها با ساختار کارنامه (گزارش)	۲.۷.۱۲
۵۵۷	راه حل‌های دیگر	۳.۷.۱۲
۵۴۸	تهیه پشتیبان و بازیابی (بازگردانی)	۴.۷.۱۲
۵۵۹	NFS	۸.۱۲
۵۵۹	مرور کلی	۱.۸.۱
۵۶۱	پروتکل سوار کردن (نصب)	۲.۸.۱
۵۶۲	بروتکل NFS	۱.۸.۱۲
۵۶۴	تبیل (مسیر)	۴.۸.۱۲
۵۶۴	عملیات زندر	۵.۸.۱۲
۵۶۵	مثال: سیم فایل WAFL	۹.۱۲
۵۶۷	خلاصه	۱۰.۱۲
۵۶۸	تمرین‌ها	۱۱.۱۲
۵۷۳	مراجع	
۳.۳.۱۱	دایرکتوری یک سطحی	۵.۰.۵
۴.۳.۱۱	دایرکتوری دو سطحی	۵.۰.۵
۵.۳.۱۱	دایرکتوری‌های ساختار درختی	۵.۰.۷
۶.۳.۱۱	دایرکتوری‌های گرافی چرخه	۵.۰.۹
۷.۳.۱۱	دایرکتوری گراف عمومی	۵.۱۲
۴.۱۱	نصب سیستم فایل	۵.۱۳
۵.۱۱	اشتراک فایل	۵.۱۵
۱.۵.۱۱	جند کاربره	۵.۱۵
۲.۵.۱۱	پیشنهادی فایل راه دور	۵.۱۶
۳.۵.۱۱	منعیم سازگاری	۵.۱۹
۶.۱۱	حذف نظرت	۶.۱۰
۱.۶.۱۱	أنواع دس ایم	۵.۲۱
۲.۶.۱۱	کنترل دستیابی	۵.۲۱
۳.۶.۱۱	روش‌های دیگر حذف	۵.۲۴
۷.۱۱	خلاصه	۵.۲۵
۵۲۶	تمرین‌ها	
۵۲۸	مراجع	

پیاده‌سازی سیستم

۵۲۹	فایل	
۱.۱۲	ساختار سیستم - فایل	۵۲۹
۲.۱۲	پیاده‌سازی سیستم فایل	۵۳۲
۱.۲.۱۲	مرور	۵۳۲
۲.۲.۱۲	پارچه‌شن‌ها و سوار کردن (نصب)	۵۳۴
۳.۲.۱۲	سیستم فایل‌های محازی	۵۳۵
۳.۱۲	پیاده‌سازی دایرکتوری	۵۳۸
۱.۳.۱۲	لیست خطی	
۲.۳.۱۲	جدول درهم‌سازی	۵۳۹
۴.۱۲	روش‌های تخصیص	۵۴۰
۱.۴.۱۲	تخصیص هم‌جواری	

۱.۱۴	۶۱۳	۲.۱۴	۶۱۴	۲.۱۴	۵۷۹	۱.۲۰.۱۳
۱.۱۵	۶۱۵	۳.۱۴	۶۱۵	۳.۱۴	۵۸۰	۲.۲۰.۱۳
۱.۳.۱۴	۶۱۶	۱.۳.۱۴	۶۱۶	۱.۳.۱۴	۵۸۴	۳.۲۰.۱۳
۲.۳.۱۴	۶۱۷	یک مثال: یونیکس	۶۱۷	۲.۳.۱۴	۵۸۵	۴.۲۰.۱۳
۳.۳.۱۴	۶۱۸	مثال: MULTICS	۶۱۸	۳.۳.۱۴	۵۸۶	۳.۰۱.۱۳
۴.۱۴	۶۲۰	ماتریس دستیابی	۶۲۰	۴.۱۴	۵۸۸	۱.۳۰.۱۳
۵.۱۴	۶۲۴	پیاده‌سازی ماتریس دستیابی	۶۲۴	۵.۱۴	۵۸۹	۲.۳۰.۱۳
۱.۵.۱۴	۶۲۴	جدول کلی	۶۲۴	۱.۵.۱۴	۵۹۰	۳.۳۰.۱۳
۲.۵.۱۴	۶۲۴	لیست دستیابی‌ها برای اشیاء	۶۲۴	۲.۵.۱۴	۵۹۱	۴.۳۰.۱۳
۴.۵.۱۴	۶۲۵	مکانیزم کلید-قفل	۶۲۵	۴.۵.۱۴	۵۹۲	۴.۳۰.۱۳
۵.۵.۱۴	۶۲۶	مقایسه	۶۲۶	۵.۵.۱۴	۵۹۳	۴.۰۱.۱۳
۶.۱۴	۶۲۷	کنترل دستیابی	۶۲۷	۶.۱۴	۵۹۴	۱.۴۰.۱۳
۷.۱۴	۶۲۸	ابطال حق دستیابی	۶۲۸	۷.۱۴	۵۹۵	۲.۴۰.۱۳
۸.۱۴	۶۲۹	سیستم‌های مبتنی بر قابلیت‌ها	۶۲۹	۸.۱۴	۵۹۶	۳.۴۰.۱۳
۱.۸.۱۴	۶۲۹	یک مثال: HYDRA	۶۲۹	۱.۸.۱۴	۵۹۷	۴.۴۰.۱۳
۲.۱۴	۶۳۱	سیستم CAP، کمربیج	۶۳۱	۲.۱۴	۵۹۸	۵.۴۰.۱۳
۹.۱۱	۶۳۲	حافظت مبتنی بر زبان	۶۳۲	۹.۱۱	۵۹۹	۶.۴۰.۱۳
۱.۹.۱۱	۶۳۳	تحمیل مبتنی بر کامپایلر	۶۳۳	۱.۹.۱۱	۶۰۰	۷.۴۰.۱۳
۲.۱۱	۶۳۵	غافا در جاوا	۶۳۵	۲.۱۱	۶۰۱	۸.۴۰.۱۳
۱۰.۱۴	۶۳۶	خلاط	۶۳۶	۱۰.۱۴	۶۰۲	۹.۱۰.۱۳
۱۰.۱۸	۶۳۸	تمرین‌ها	۶۳۸	۱۰.۱۸	۶۰۴	۱۰.۱۰.۱۳
۶۴۰		مراجع	۶۴۰		۶۰۶	۱۱.۱۰.۱۳
۶۴۳		امنیت	۶۴۳			تمرين‌ها
۱.۱۵	۶۴۴	مسئله امنیت	۶۴۴	۱.۱۵		۶۱۰
۲.۱۵	۶۴۷	تهدیدهای برنامه	۶۴۷	۲.۱۵		
۱.۲.۱۵	۶۴۷	اسپ تروای (TROJAN HORSE)	۶۴۷	۱.۲.۱۵		
۲.۲.۱۵	۶۴۹	روزنه (TRAP DOOR)	۶۴۹	۲.۲.۱۵		
۳.۲.۱۵	۶۴۹	بمب منطقی	۶۴۹	۳.۲.۱۵		
۴.۲.۱۵	۶۴۹	پشته و سرریز بافر	۶۴۹	۴.۲.۱۵		
					۶۱۱	بخش ۵ حفاظت و امنیت
					۶۱۳	حافظت
					۶۱۳	اهداف حفاظت

بخش ۶ عنوانین پیشرفته ۶۹۷

ماشین‌های مجازی ۶۹۹

۶۹۹	مرور ۱.۱۶	۶۹۹	۱.۱۶
۷۰۱	تاریخچه ۲.۱۶	۷۰۱	۲.۱۶
۷۰۲	مزایا و بُرگی ۳.۱۶	۷۰۲	۳.۱۶
۷۰۵	ساختارهای بلوکی ۴.۱۶	۷۰۵	۴.۱۶
۷۰۵	تقلید-و-تله ۱.۴.۱۶	۷۰۵	۱.۴.۱۶
۷۰۶	ترجمه دودویی ۲.۴.۱۶	۷۰۶	۲.۴.۱۶
۷۰۸	کمک سختافزاری ۳.۴.۱۶	۷۰۸	۳.۴.۱۶
۷۱۰	انواع ماشین‌های مجازی و پیاده‌سازی آن‌ها ۵.۱۶	۷۱۰	۵.۱۶
۷۱۰	چرخه حیات ماشین مجازی ۱.۵.۱۶	۷۱۰	۱.۵.۱۶
۷۱۱	هایبریوایزور نوع ۰ ۲.۵.۱۶	۷۱۱	۲.۵.۱۶
۷۱۲	هایبریوایزور نوع ۱ ۳.۵.۱۶	۷۱۲	۳.۵.۱۶
۷۱۲	هایبریوایزور نوع ۲ ۴.۵.۱۶	۷۱۲	۴.۵.۱۶
۷۱۳	فوق مجازی‌سازی ۵.۵.۱۶	۷۱۳	۵.۵.۱۶
۷۱۴	ماشین‌سازی محیط برنامه‌نویسی ۶.۵.۱۶	۷۱۴	۶.۵.۱۶
۷۱۴	تقلید(امولاسیون) ۷.۵.۱۶	۷۱۴	۷.۵.۱۶
۷۱۵	مندوود، ازیرنامه کاربردی ۵.۱۶	۷۱۵	۵.۱۶
۷۱۶	ماشین‌سازی و اجزاء سیستم عام ۶.۱۶	۷۱۶	۶.۱۶
۷۱۶	زمانبندی CPU ۱.۶.۱۶	۷۱۶	۱.۶.۱۶
۷۱۷	مدیریت حافظه ۲.۶.۱۶	۷۱۷	۲.۶.۱۶
۷۱۹	I/O ۳.۶.۱۶	۷۱۹	۳.۶.۱۶
۷۲۰	پ مدیریت ذخیره‌ساز ۴.۶.۱۶	۷۲۰	۴.۶.۱۶
۷۲۱	انتقال زنده ۵.۶.۱۶	۷۲۱	۵.۶.۱۶
۷۲۲	مثال‌ها ۷.۱۶	۷۲۲	۷.۱۶
۷۲۳	VMWARE ۱.۷.۱۶	۷۲۳	۱.۷.۱۶

۶۹۳	ویروس‌ها ۵.۲.۱۵	۶۹۳	۵.۲.۱۵
۶۹۶	تهدیدهای سیستم و شبکه ۳.۱۵	۶۹۶	۳.۱۵
۶۹۶	کرم‌ها (WORMS) ۱.۳.۱۵	۶۹۶	۱.۳.۱۵
۶۹۹	پیماش پورت ۲.۳.۱۵	۶۹۹	۲.۳.۱۵
۶۹۹	انکار سرویس ۳.۳.۱۵	۶۹۹	۳.۳.۱۵
۷۰۰	رمزگاری به عنوان یک ابزار امنیت ۴.۱۵	۷۰۰	۴.۱۵
۷۰۲	رمزگذاری ۱.۴.۱۵	۷۰۲	۱.۴.۱۵
۷۰۴	با انسازی رمزگاری ۲.۴.۱۵	۷۰۴	۲.۴.۱۵
۷۰۵	یک مثال: SSL ۳.۴.۱۵	۷۰۵	۳.۴.۱۵
۷۰۵	تایپ، کاراکتر ۴.۱۵	۷۰۵	۴.۱۵
۷۰۶	پسورد (او؛ عبور) ۱.۵.۱۵	۷۰۶	۱.۵.۱۵
۷۰۷	آسیب‌پذیری پسورد ۲.۵.۱۵	۷۰۷	۲.۵.۱۵
۷۰۸	ایمن کردن پسورد ۳.۵.۱۵	۷۰۸	۳.۵.۱۵
۷۰۹	پسورد های یکباره مصرف ۴.۵.۱۵	۷۰۹	۴.۵.۱۵
۷۱۰	بیومتریک‌ها ۵.۵.۱۵	۷۱۰	۵.۵.۱۵
۷۱۱	پیاده‌سازی دفاع‌های امنیتی ۶.۱۵	۷۱۱	۶.۱۵
۷۱۲	سیاست ایمنی ۱.۶.۱۵	۷۱۲	۱.۶.۱۵
۷۱۳	ارزیابی آسیب‌پذیری ۲.۶.۱۵	۷۱۳	۲.۶.۱۵
۷۱۴	شناسایی مراحت ۳.۶.۱۵	۷۱۴	۳.۶.۱۵
۷۱۵	حفظاظت ویروس ۴.۶.۱۵	۷۱۵	۴.۶.۱۵
۷۱۶	میزی، حسابداری و گزارش‌گیری ۵.۶.۱۵	۷۱۶	۵.۶.۱۵
۷۱۷	فایروال برای حفاظت سیستم‌ها و شبکه‌ها ۶.۸.۳	۷۱۷	۶.۸.۳
۷۱۸	دسته‌بندی امنیت کامپیوتر ۸.۱۵	۷۱۸	۸.۱۵
۷۱۹	مثال: ویندوز ۷ ۹.۱۵	۷۱۹	۹.۱۵
۷۲۰	خلاصه ۱۰.۱۵	۷۲۰	۱۰.۱۵
۷۲۱	تمرین‌ها ۶۹۰	۷۲۱	۶۹۰
۷۲۲	مراجع ۶۹۲	۷۲۲	۶۹۲

نکات طراحی سیستم فایل‌های توزیع شده نام‌گذاری و شفافیت دستیابی راه دور به فایل خلاصه تمرین‌ها مراجع	۷۵۱ ۹.۱۷ ۷۵۳ ۱.۹.۱۷ ۷۵۷ ۲.۹.۱۷ ۷۶۱ ۱۰.۱۷ ۷۶۲ ۷۶۴	تحمل نقص ۴.۷.۱۷ ۷۵۰	ماشین مجازی جاوا ۷۲۳ ۷۲۵ ۸.۱۶ تمرین‌ها ۷۲۶ مراجع	۲.۷.۱۶ ۷۲۲
بخش ۷ مطالعات پژوهشی ۷۶۷		سیستم‌های توزیع شده ۷۲۹		
سیستم لینوکس ۷۶۹		هزایای، پیست‌های توزیع شده ۷۲۹		
تاریخچه لینوکس کرنل لینوکس سیستم لینوکس توزیع‌های لینوکس روزگیری لینوکس صلح‌داری اجزاء کامپیوتر لینوکس مدول‌های ارتقا مدیریت مدول ثبت درایور جلوگیری از تضادها مدیریت فرآیند مد فرآیند (FORK() و EXEC() فرآیندها و نخ‌ها زمانبندی زمانبندی فرآیند زمانبندی بلادرنگ	۱.۱۸ ۱.۱.۱۸ ۲.۱.۱۸ ۳.۱.۱۸ ۴.۱.۱۸ ۵.۱.۱۸ ۱.۲.۱۸ ۳.۱.۱۸ ۱.۳.۱۸ ۲.۳.۱۸ ۳.۳.۱۸ ۴.۱.۱۸ ۱.۴.۱۸ ۲.۴.۱۸ ۳.۴.۱۸ ۴.۴.۱۸ ۵.۱.۱۸ ۶.۱.۱۸ ۷.۱.۱۸ ۸.۱.۱۸ ۹.۱.۱۸ ۱۰.۱.۱۸	شبکه سیستم عامل‌های شبکه سیستم‌های عامل توزیع شده ساختار شبکه شبکه‌های محلی شبکه‌های گسترده (WAN) ساختار ارتباط نام‌گذاری و تبدیل نام راهکارهای مسیریابی راهکارهای بسته‌بندی راهکارهای اتصال پروتکل‌های ارتباط TCP/IP: یک مثال توانمندی شناسایی خرابی پیکربندی مجدد بارگشت از خرابی	۱.۱۷ ۱.۲.۱۷ ۲.۲.۱۷ ۳.۱.۱۷ ۴.۱.۱۷ ۵.۱.۱۷ ۶.۱.۱۷ ۷.۱.۱۷ ۸.۱.۱۷ ۹.۱.۱۷ ۱۰.۱.۱۷ ۱۱.۱.۱۷ ۱۲.۱.۱۷ ۱۳.۱.۱۷ ۱۴.۱.۱۷ ۱۵.۱.۱۷ ۱۶.۱.۱۷ ۱۷.۱.۱۷	

سازگاری برنامه‌های کاربردی ویندوز و	۳.۲.۱۹	همگامی کرنل	۳.۵.۱۸
۸۴۲ POSIX		چند پردازش متقارن	۴.۵.۱۸
کارآئی بالا	۴.۲.۱۹	مدیریت حافظه	۶.۱۸
گسترش پذیری	۵.۲.۱۹	مدیریت حافظه فیزیکی	۱.۶.۱۸
قابلیت حمل	۶.۲.۱۹	حافظه مجازی	۲.۶.۱۸
۸۲۵ برای دستیابی بین المللی	۷.۲.۱۹	اجرا و بار کردن برنامه‌های کاربر	۳.۶.۱۸
کارآمدی انرژی	۸.۲.۱۹	سیستم فایل‌ها	۷.۱۸
۸۲۶ پشتیبانی دینامیکی دستگاه	۹.۲.۱۹	سیستم فایل مجازی	۱.۷.۱۸
اجزاء سیستم	۳.۱۹	سیستم فایل EXT3 از لینوکس	۲.۷.۱۸
۸۲۷ لایه تجزیه یا استره - سخت‌افزار	۱.۳.۱۹	گایرس‌گری	۲.۷.۱۸
(HAL)		سیستم فایل آیدی‌لینوکس	۴.۷.۱۸
کرنل	۲.۳.۱۹	ورودی / خروجی	۸.۱۸
۸۲۸ مدیر اجرایی	۳.۳.۱۹	دستگاه‌های بلوک	۱.۸.۱۸
۸۳۳ سرویس‌های پایانه و تعویض	۴.۱۹	دستگاه‌های کارتی	۲.۸.۱۸
۸۵۲ کاربر سریع		ارتباط میان فرایند	۹.۱۸
۸۵۳ سیستم فایل	۵.۱۹	همگامی و سیگنال‌ها	۱.۹.۱۸
۸۵۳ NTFS طرح داخلی	۱.۵.۱۹	ارسال داده‌ها میان فرایندها	۲.۹.۱۸
۸۵۶ بازیابی	۲.۵.۱۹	ساختار شبکه	۸.۰۷
۸۵۶ امنیت	۳.۵.۱۹	امنیت	۱۱.۱۸
۸۵۷ مدیریت ولوم و تحمل خرابی	۴.۵.۱۹	تأیید	۱.۱۱.۱۸
۸۵۹ فشرده‌سازی	۱.۵.۱۹	کنترل دستیابی	۲.۱۱.۱۸
۸۵۹ نقاط نصب، پیوندهای سمبولیک و		خلاصه	۱۲.۱۸
پیوندی سخت	۸۵۹	تمرین‌ها	۸۱۳
نظام اس	۷.۵.۱۹	مراجع	۸۱۵
کیفیت ساده ولوم	۸.۵.۱۹		
۸۶۰ شبکه‌بندی	۹.۱۹		
۸۶۰ رابطه‌های شبکه	۱.۶.۱۹		
پروتکل‌ها	۲.۶.۱۹		
هدایت‌گرها و سرورها	۳.۶.۱۹		
دُمین‌ها	۴.۶.۱۹		
(ACTIVE DIRECTORY)	۵.۶.۱۹		
۸۶۴ رابط برنامه‌نویسی	۷.۱۹		

ویندوز ۷

۸۱۷ تاریخچه	۱.۱۹
۸۱۹ اصول طراحی	۲.۱۹
۸۲۰ امنیت	۱.۲.۱۹
۸۲۱ قابلیت اعتماد	۲.۲.۱۹

۸۸۷ XDS-940	۴.۲۰	دستیابی به اشیاء کرنل	۱.۷.۱۹
۸۸۸ THE	۵.۲۰	اشتراک اشیاء بین فرآیندها	۲.۷.۱۹
۸۸۹ RC4000	۶.۲۰	مدیریت فرآیند	۳.۷.۱۹
۸۸۹ CTSS	۷.۲۰	خلاصه	۸.۱۹
۸۹۰ MULTICS	۸.۲۰		
۸۹۰ IBM OS/360	۹.۲۰	تمرین‌ها	۸۷۵
۸۹۲ TOPS-20	۱۰.۲۰		
۸۹۲ MS/DOS و CP/M	۱۱.۲۰	مراجع	۸۷۷
سیستم عامل مکینتاش و ویندوز	۱۲.۲۰		
	۸۹۳		
۸۹۴ MACH	۱۳.۲۰	۱.۲۰ انتقال دیگر	
۸۹۵ سیستم‌های دیگر	۱۴.۲۰	۲.۲۰ سیستم‌های EAVLY	
تمرین‌ها	۸۹۵	۱.۲.۲۰ سیستم‌های کامپ تری خان	
	۸۹۷	۲.۲.۲۰ سیستم‌های کامپیوتر متراک	
مراجع		۲.۲.۲۰ I/O همپوشان	
		۸۸۶ ATLAS	۳.۲۰
		۸۷۹ سistem عامل موثر	